

חינוך לתפילה כעבודה עצמית

1. ערך התפילה בארץ ישראל

אין הדברים שאנו אומרים בתפילותינו, השתחוו להר קדשו והשתחוו להדם רגליו והמחזיר שכינתו לציון וכדומה, כי אם כדיבור התוכי וכצפוף הזרזיר כי בלא כוונת הלב אנו אומרים דברים אלה או דומיהם כאשר העירות בצדק שר הכוזרים (ספר הכוזרי מאמר שני, א, ל)

2. טומאה וטהרת הלב

קִדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ (תיקון המעשים) שִׁים חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ שְׂבָעֵנוּ מִטוֹבְךָ (עבודה רגשית ושכלית). שִׁמְחֵנוּ נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ (שלמות הבינה). וְטַהַר לִבְנוּ לְעִבְדְּךָ בְּאַמֶּת (חכמה) (תפילה של שבת ויום טוב)

3. דור "להתחבר"

אין התפילה באה כתיקונה כי אם מתוך המחשבה שבאמת הנשמה היא תמיד מתפללת. הלא היא עפה ומתרפקת על דודה בלא שום הפסק כלל, אלא שבשעת התפילה המעשית הרי התפילה הנשמטית התדירית היא מתגלה בפועל. (עולת ראי"ה, הרב קוק, עניני תפילה)

4. לקחת ברצינות את עולם הרשות

רבי זירא הוה משתמט מרב יהודה, דבעי למיסק לארעא דישראל (שבת מא, א) בנפש האדם ישנן אמתיות כאלה שהן נקנות לו דווקא על ידי לימוד ועיון, וישנן גם כן אמתיות שהן נעוצות בעמק הנפש, שהן נעלות מעל כל לימוד וכל הוראה. (עין אי"ה, שם)

5. חכמת כליותיו של אברהם אבינו

אר"ש אב לא למדו ורב לא היה לו ומהיכן למד את התורה אלא זימן לו הקב"ה שתי כליותיו כמין שני רבנים והיו נובעות ומלמדות אותו תורה וחכמה הה"ד (תהלים טז) אברך את ה' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי (שם א) (בראשית רבה, סא, א)

6. עולם הכוונות וחינוך

אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין כדי שיכוונו לבם לאביהם שבשמים אפילו המלך שואל בשלומו לא ישיבנו ואפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק (ברכות ל, ב)

7. מטרת הלימוד תורה: תפילה

רבא חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה אמר מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה והוא סבר זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד (שבת י, א) התורה תתן לאדם תמיד השגות שכליות הנובעות חדשות בכל עת ואמתיות קיימות לעד ממקור האמת, שהיא חיי עולם. התפילה תעסוק... להשתמש בחלקן של הידיעות הידועות וקבועות, ולהעמיק בכוח ההרגש את הרושם של הידיעות המוסריות על כוחות הנפש. (עולת ראי"ה א, הרב קוק, עמ' כ').

8. עבודה עצמית כדי לחנך את השני

הרבנית קוניאבסקי: חינוך זה תפילה ושלווה בית